

حق با کیست؟

معرفت و شناخت نسبت به امیرالمومنین علی بن ابیطالب علیه السلام
متن مناظره‌ای مهم و سرنشینت ساز بین علمای شیعه و
سنّی در نزد ملک شاه سلجوقی و نظام الملک

روح الله بیدرام

سرشناسه: بیدرام، روح‌الله، ۱۳۶۰
عنوان و پدیدآور: حق با کیست؟ / مؤلف روح‌الله بیدرام.
مشخصات نشر: اصفهان - مرکز مدیریت حوزه علمیه اصفهان، ۱۳۹۴
مشخصات ظاهری: ۱۶۲ ص.
شابک: ۵۰۰۰۰ ریال: ۲-۱۷-۷۳۰۲-۶۰۰-۹۷۸
وضعیت فهرس‌نویسی: فیبای مختصر
یادداشت: فهرست نویسی کامل این اثر در نشانی <http://opac.hlai.ir> قابل دسترسی است.
شماره کتابشناسی ملی: ۳۸۶۵۰۱۹

حق با کیست؟

- نویسنده: روح‌الله بیدرام
- ناشر: مرکز مدیریت حوزه علمیه اصفهان
- نوبت و سال چاپ: اول، مهرماه ۱۳۹۴
- شمارگان: ۲۰۰۰ نسخه
- قیمت: ۵۰۰۰ تومان

با قدردانی از دوستانی که در تولید و نشر این اثر نقش داشته‌اند:
• ویراستار: فرزانه معظمی • صفحه‌آرایی: اکبر اسماعیل‌پور • طراح جلد: بهرام‌پور

تمامی حقوق این اثر برای مؤلف محفوظ است.

مرکز پخش: اصفهان، خیابان حافظ، مرکز مدیریت حوزه علمیه اصفهان،

کتابفروشی عترت. تلفن ۰۳۱ ۳۲۲۰۹۹۴۸ - ۰۹۱۳۳۱۶۱۳۸۸

پست الکترونیکی: en.farhangi@gmail.com

فهرست مطالب

پیشگفتار..... ۹

فصل اول: علی علیه السلام کیست؟

- ۱۸..... علی مرد نامتناهی
- ۲۰..... امامیت علی علیه السلام و اوصاف متضاد آن حضرت
- ۲۴..... جایگاهت در سبک زندگی امام علی علیه السلام
- ۳۱..... راز جامعیت علی علیه السلام
- ۳۴..... وصایت و استغثت حضرت علی علیه السلام
- ۳۶..... حدیث الدار.....
- ۳۹..... چرا علی علیه السلام سید انبیاء است؟
- ۵۲..... اطاعت از حضرت علی علیه السلام در آینه روایات
- ۵۷..... جایگاه حضرت علی علیه السلام بین صحابہ پیامبر صلی الله علیه و آله
- ۶۳..... لقب «امیرالمؤمنین» مختص به حضرت علی علیه السلام
- ۶۵..... شأن نزول اعلام لقب «امیرالمؤمنین»
- ۷۰..... دشمن هم، علی علیه السلام را «امیرالمؤمنین» می دانند.....
- ۷۲..... چرا با این همه فضیلت، مردم علی علیه السلام را رها کردند؟
- ۷۵..... ۱. وجود هوای نفس.....
- ۷۶..... ۲. عدالت خواهی علی علیه السلام.....
- ۷۸..... ۳. حسادت و کینه نسبت به پیامبر صلی الله علیه و آله و حضرت علی علیه السلام.....
- ۸۰..... ۴. جهالت و عدم بصیرت.....

فصل دوم: حق با کیست؟

- ۸۶..... مناظره‌ای مهم و سرنوشت ساز
- ۸۶..... یا شیعه یا سنی!
- ۸۷..... نسبت کفر به شیعه
- ۸۹..... دستور ملک شاه برای تشکیل مناظره
- ۹۱..... شرایط مناظره
- ۹۲..... آیا شیعه صحابه را کافر می‌داند؟
- ۹۳..... سب و لعن صحابه
- ۹۵..... لعن - لعن و لعن بر متخلفین از لشکر اسامه
- ۹۶..... جمع آوری قرآن در زمان پیامبر ﷺ
- ۹۷..... چگونگی تعیین خلیفه
- ۹۹..... خلیفه پیامبر ﷺ فقط عمر علی
- ۱۰۰..... بیعت عمر با علی علیهما السلام
- ۱۰۰..... اهل سنت قائل به تحریف قرآن
- ۱۰۱..... عقیده اهل سنت بر جسم داشتن خداوند
- ۱۰۴..... عقیده به ظاهر قرآن
- ۱۰۵..... عقیده اهل سنت به جبر در اعمال
- ۱۰۷..... عقیده اهل سنت به شک پیامبر به نبوت خویش
- ۱۰۹..... معنای «عَبَسَ وَتَوَلَّى»
- ۱۱۲..... ایمان خلفای سه گانه
- ۱۱۲..... تخلف ابوبکر از لشکر اسامه
- ۱۱۴..... شک عمر در نبوت پیامبر
- ۱۱۵..... ازدواج عثمان با رقیه و ام کلثوم

تشکیل شورا برای خلفات عثمان.....	۱۱۷
آیا صحابه پیامبر عادل هستند؟.....	۱۲۱
اشتباه در تعیین خلیفه.....	۱۲۳
علل تقدم حضرت علی علیه السلام بر خلفا.....	۱۲۶
مخالفت عمر با دستورات پیامبر صلی الله علیه و آله	۱۲۸
فتوحات عمر.....	۱۳۵
وحدات حضرت علی علیه السلام	۱۳۷
احمال ابوبکر.....	۱۳۸
عقیده اهل سنت در مورد ایمان ابوطالب علیه السلام	۱۴۰
جسارت ابوبکر به حضرت زهره علیها السلام	۱۴۳
وصیت حضرت زهره علیها السلام در مورد ابوبکر و عمر.....	۱۴۴
خلفاء و جانشینان پیامبر صلی الله علیه و آله در رده نقرند.....	۱۴۷
بشارت پیامبر بر آمدن حضرت مهدی علیه السلام	۱۴۸
بدعت های عمر و نماز تراویح.....	۱۵۰
مذهب جعفری.....	۱۵۲
لزوم عقیده بر وجود امام زمان.....	۱۵۳
شیعه شدن ملک شاه و اقرار به حقانیت شیعه.....	۱۵۵
فهرست منابع.....	۱۵۷
سئوالات کتاب.....	۱۵۹
پاسخنامه.....	۱۶۴

پیشگفتار

سخن گفتن از فضائل و مناقب امیرمؤمنان علی علیه السلام هر چند در ابتدا سهل می‌نماید؛ ولی با فرو رفتن در دریای فضائل بی‌شمار آن حضرت، انسان متوجه می‌شود که بیان فضائل سخت و دشوار است.

که عشق آسان نمود اول ولی افتاد مشکل‌ها

در این میان آیات فراوانی را علما و مفسرین اهل سنت در شأن امام علی علیه السلام تفسیر کرده‌اند و در تأیید آن روایاتی را از پیغمبر اکرم صلی الله علیه و آله آورده‌اند بطوری که برخی از آنها مانند ابن حجر، خطیب بغدادی، سیوطی، گنجی سافعی، ابن مساکر، شیخ سلیمان قندوزی و... از ابن عباس نقل کرده‌اند که فرمود: «نَزَلَتْ فِي عَلِيٍّ ثَلَاثَ مَائَةٍ سِجْدٍ آيَةٍ» در شأن علی علیه السلام نازل شده است.

علی علیه السلام را جز خدا و نبی صلی الله علیه و آله نشناختند. اما این اعجوبه زمان کیست که همه در شناخت او در مانده‌اند، عده‌ای از سب خدا بی‌بالا برده‌اند، و عده‌ای حتی در بندگی او شک دارند که و نه مسجد کوفه شهیدش کردند، گفتند مگر علی علیه السلام اهل نماز است؟! و کسی نه واقعاً او را شناخت خدای او و رسول خدا صلی الله علیه و آله بود.

پیامبر ﷺ خطاب به علی علیه السلام فرمود: «يَا عَلِيُّ مَا عَرَفَ اللَّهُ حَقَّ مَعْرِفَتِهِ غَيْرِي وَغَيْرُكَ وَمَا عَرَفَكَ حَقَّ مَعْرِفَتِكَ غَيْرُ اللَّهِ وَغَيْرِي»^۱

ای علی! خداوند متعال را به حقیقت شناختش، کسی نشناخت جز من و تو، و تو را نشناخت آن گونه که حق توست، جز خدا و من.

در جای دیگر فرمود: «يَا عَلِيُّ لَا يَعْرِفُ اللَّهُ تَعَالَى إِلَّا أَنَا وَأَنْتَ وَلَا يَعْرِفُنِي إِلَّا اللَّهُ وَأَنْتَ وَلَا يَعْرِفُكَ إِلَّا اللَّهُ وَأَنَا»^۲ ای علی! خدا را نشناخت جز من و تو، و مرا نشناخت جز خدا و تو و تو را نشناخت مگر خدا و من.

اما جالب اینجاست پیامبری هم که علی را شناخته اعتراف دارد که فضائل او قابل شماره و احصای نیست.

ابن عباس می گوید، پیامبر کرم صلی الله علیه و آله فرمود: «لَوْ أَنَّ الْفَيَاضَ [الرِّيَاضُ]^۳ أَقْلَامٌ وَالْبَحْرُ مِدَادٌ وَالْجَنُّ حُسَابٌ وَالْإِنْسُ كِتَابٌ مَا أَحْصَوْا فَضَائِلَ عَلِيِّ بْنِ أَبِي طَالِبٍ»^۴ اگر انبوه درختان (و باغها)، قلم، و دریا مرکب، و تمام جنیان

۱. مناقب ابن شهر آشوب، ج ۳، ص ۲۶۸.

۲. محمد تقی مجلسی، روضة المتقین، ج ۱۳، ص ۲۷۳.

۳. در بحار الانوار دارد، «الرِّيَاضُ = با همه درختان» ر. ک: بحار الانوار، ج ۲۸، ص ۱۰۱؛ مناقب، الموفق بن احمد الخوارزمی، قم، جامعه مدرسین، چاپ چهارم، ص ۳۲، ابن شاذان، ماء متقیه، قم، مدرسة الامام المهدي، ص ۱۷۷، حدیث ۹۹، این حدیث را منابع متعدد اهل سنت مانند، عسقلانی، لسان المیزان، ج ۵، ص ۶۲، ذهبی، میزان الاعتدال، ص ۴۶۷ و ... نقل نموده است.

۴. مناقب، همان ص ۳۲، حدیث ۲؛ فرائد السمعتین، ج ۱، ص ۱۹، ينابيع المودة، قندوزی باب ۵۶، مناقب السبعون.

حسابگر، و تمام انسان‌ها نویسنده باشند قادر به شمارش فضائل علی بن ابی طالب نخواهند بود.

و در جای دیگر پیامبر اعظم صلی الله علیه و آله فرمود: «إِنَّ اللَّهَ تَعَالَى جَعَلَ لِأَخِي عَلِيٍّ فَضَائِلَ لَا تُحْصَى كَثْرَةً فَمَنْ ذَكَرَ فَضِيلَةً مِنْ فَضَائِلِهِ مُقَرَّأً بِهَا، غَفَرَ اللَّهُ لَهُ مَا تَقَدَّمَ مِنْ ذَنْبِهِ وَ مَا تَأَخَّرَ؛ بِرَاسْتِي خَدَاوَنْدِ بَرَايِ بَرَادَرَمِ عَلِيٍّ علیه السلام فَضَائِلِ بَی-شِمَارِی قَرَار دَادِه مَسْتُ کِه اِگَر کِسی یَکِی اَز اَن فَضَائِلِ رَا اَز رَوِی اَعْتِقَاد وَ اَعْتِرَاف بَیَان نَمَیْد، خَدَاوَنْدِ گَنَاهَانِ گُذِشْتِه وَ آيِنْدِه اَو رَا مِی-بَخُشْد.

مَنْ كَتَبَ فَضِيلَةً مِنْ فَضَائِلِهِ لَمْ تَزَلِ الْمَلَائِكَةُ تَسْتَغْفِرُ لَهُ مَا بَقِيَ لَكَ الْكِتَابَةِ رَسْمٌ وَمَنْ اسْتَمَعَ فَضِيلَةً مِنْ فَضَائِلِهِ كَفَّرَ اللَّهُ لَهُ الذُّنُوبَ الَّتِي اكْتَسَبَهَا بِالسَّمْعِ وَمَنْ نَظَرَ إِلَى كِتَابٍ مِنْ فَضَائِلِهِ كَفَّرَ اللَّهُ لَهُ الذُّنُوبَ الَّتِي اكْتَسَبَهَا بِالنَّظَرِ ثُمَّ قَالَ: النَّظَرُ إِلَى وَجْهِ امِيرِ الْمُؤْمِنِينَ عَلِيٍّ عَلَيْهِ السَّلَامُ يَطْلُبُ عِبَادَةً وَ ذِكْرَهُ عِبَادَةٌ وَ لَا يَقْبَلُ اللَّهُ اِيْمَانَ عَبْدٍ اِلَّا بِوَلَايَتِهِ وَ الْبِرَّةِ مِنْ اَعْدَائِهِ؛^۱

اگر کسی یکی از فضائل آن حضرت را بنویسد، تا هنگامی که آن نوشته باقی است، ملائکه برای او استغفار می‌کنند اگر کسی یکی از فضائل آن حضرت را بشنود، خداوند همه گناهانی را که از به گوش انجام داده است می‌بخشد، و اگر کسی به نوشته‌ای درباره فضائل علیه السلام نگاه کند، خداوند تمام گناهانی که از راه چشم کرده است می‌پوشاند و اگر آن را

۱. همان - اخطب الخطباء خوارزمی در کتاب مناقب ص ۱۹ و ص ۲۵۲، محمد بن یوسف کنجی شافعی در کفایه ص ۱۲۴، ابن حجر مکی در الصواعق المحرقة ص ۷۵، ابن کثیر در کتاب البداية و النهایة ج ۷ ص ۳۵۷، متقی هندی در کنز العمال ج ۶ ص ۱۵۲، حاکم نیشابوری در المستدرک الصحيحین ج ۳ ص ۱۴۱، محمد حمونی شافعی در فرائد السمطين ج ۱ باب ۳۷.

می‌گذرد سپس فرمود: نگاه کردن به چهره امیرالمومنین علی بن ابیطالب (علیه السلام) عبادت و یاد کردن او عبادت است و ایمان کسی جز با دوستی او و بیزارى جستن از دشمنان او پذیرفته نمی‌شود».

علی نه تنها اوصاف خوبان عالم را داراست، بلکه اوصاف تمامی پیامبران اولوالعزم را که عصاره هستی هستند بجز پیامبر خاتم در او جمع آمده است. پیامبر اکرم (صلی الله علیه و آله) فرمود: «مَنْ أَرَادَ أَنْ يَنْظُرَ إِلَى آدَمَ فِي عِلْمِهِ وَ إِلَى نُوحٍ فِي فَهْمِهِ وَ إِلَى إِبْرَاهِيمَ فِي حِلْمِهِ وَ إِلَى يَحْيَى بْنِ زَكَرِيَّا فِي زُهْدِهِ وَ إِلَى مُوسَى فِي بَطْنَتِهِ، فَأَنْظُرْ إِلَى عَلِيٍّ بْنِ أَبِيطَالِبٍ (علیه السلام)»^۱

هر کس می‌خواهد دانش آدم را، فهم نوح را، و زهد یحیی را و قاطعیت موسی بن عمران را ببیند، به علی بن ابی طالب نظر کند».

با همه اینها علی (علیه السلام) برای بسر نداشتن است؛ چراکه علی (علیه السلام) قرآن ناطق است. همچنان که قرآن صامت زبانشناخته است و بشر به عمق و ژرفای آن نرسیده است، به ژرفا و حقیقت علی (علیه السلام) نیز نرسیده اند.

گفتنی‌ها در این زمینه بسیار است و علی (علیه السلام) دریا است در ما قطره‌ای ناچیز! قلم در برابر قلّه نشین کوه فضائل، اظهار عجز می‌کند از زبان حالش این است:

کتاب فضل تو را آب بحر کافی نیست

که تر کنم سر انگشت و صفحه بشمارم

امید است این نوشتار که در دو فصل زیر با موضوعات:

فصل اول: معرفت و شناخت نسبت به امیرالمومنین علی بن ابیطالب علیه السلام

تحت عنوان «علی کیست؟»

فصل دوم: متن مناظره‌ای مهم و سرنوشت ساز بین علمای شیعه و سنی

در نزد ملک شاه سلجوقی و نظام الملک تحت عنوان «حق با کیست؟»

تنظیم شده است مورد رضای خداوند متعال و عنایت ویژه امام زمان علیه السلام

قرار گرفته و خداوند متعال همه ما را مشمول دعاهاى پر خیر و برکت

منجی عالم سریت حضرت حجه ابن الحسن علیه السلام بگرداند و این قلیل

را که به ساحت موان المحدثین علی بن ابیطالب علیه السلام هدیه شده از این

حقیر بپذیرد و توفیق بیشتر رحمت فرماید.

والسلام

روح الله بیدرام

مهر ماه ۱۳۹۴